

RAPORT

Impactul ONG-urilor în domeniul educației în timpul pandemiei COVID-19

6 august 2020

**Cercetare exploratorie realizată în perioada 18 mai – 15 iunie 2020
la care au participat 64 de organizații neguvernamentale active în educație**

Prelucrare date și redactare: Irina Sînziana Opincaru, Organizația Umanitară CONCORDIA

www.coalitiaedu.ro

Cuprins:

Introducere	3
A. Impactul pandemiei asupra organizațiilor. Provocări și soluții.	5
B. Proiecte derulate și categorii de beneficiari	7
C. Finanțări și donații pentru susținerea activităților.....	9
D. Implicarea voluntarilor	10
E. Lecții învățate și planuri de viitor	11
F. Ce urmează?	14

Introducere

Federația Coaliția pentru Educație (www.coalitiaedu.ro) a dorit să pună în evidență sprijinul acordat de sectorul ONG în continuarea procesului educațional în perioada pandemiei COVID-19, provocările și soluțiile găsite sau propuse de ONG-uri, precum și lecțiile învățate. Observația noastră este că eforturile sectorului neguvernamental - care a perseverat generații întregi în efortul de a deschide școlile, de a forma profesori - de a construi experiențe diferite de învățare pentru elevii din medii vulnerabile este puțin recunoscut și apreciat.

Pentru a pune în evidență contribuția ONG-urilor în această privință, în perioada 18 mai – 15 iunie 2020, [Federația Coaliția pentru Educație](#), cu sprijinul [Organizației Umanitare CONCORDIA](#), a realizat o cercetare exploratorie la care au luat parte 64 de ONG-uri.

Demersul de cercetare a fost unul exploratoriu, menit să evidențieze eforturile ONGurilor din educație în perioada pandemiei și ne propunem să îl repetăm, pentru că suntem conștienți că investiția sectorului în copii, în familiile lor, pleacă din școală și se integrează în societate cu fiecare copil. Și e nevoie să ne menținem atenția, eforturile și investiția pentru că **mulți copii au nevoie de mai mult decât ceea ce le oferă statul sau familia prin alocații și finanțarea standard per elev.**

Metodologie:

În perioada 18 mai – 15 iunie 2020, organizațiile neguvernamentale active în domeniul educației au fost invitate prin intermediul rețelelor de socializare și prin alte tipuri de canale online (email, mesagerie Facebook etc.) să completeze un chestionar online privind impactul pandemiei asupra organizației, proiectele și inițiativele educaționale derulate în această perioadă, beneficiarii acestor activități și suportul oferit acestora, finanțările și donațiile primite de organizație, implicarea voluntarilor, lecțiile învățate și planurile de viitor.

*Chestionarul a colectat 73 de răspunsuri, din care 3 incomplete și 6 de la alte tipuri de entități (for-profit, școli și licee). Cele 9 răspunsuri neconforme au fost eliminate și astfel în baza de analiză au fost **64 de răspunsuri valide, de la ONG-uri active în domeniul educației.***

Impactul ONG-urilor în domeniul educației în timpul pandemiei COVID-19

PROVOCĂRI

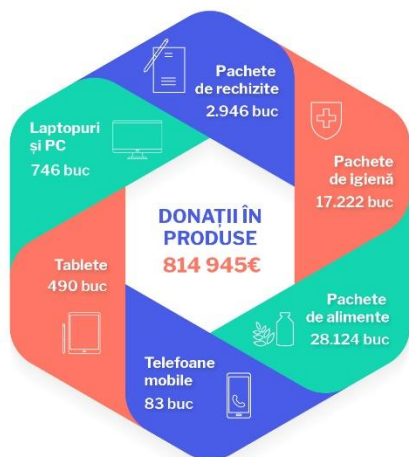
76% dintre cei 64 de ONG respondente au raportat faptul că beneficiarii lor au fost afectați în mare și foarte mare măsură de pandemie

SOLUȚII

61% Adaptarea activității la mediul online, inclusiv capacitatea pentru educația online și lipsa infrastructurii

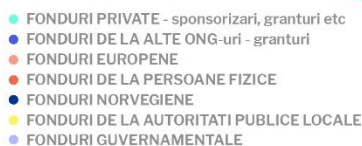

Principalele proiecte și inițiative educaționale derulate de ONGurile respondente au vizat oferirea de asistență și suport educațional pentru beneficiari (69%) și dezvoltarea și oferirea spre utilizare de resurse pentru învățarea la distanță precum tutoriale, ghiduri, resurse educaționale deschise etc. (63%).

VALOAREA TOTALĂ A FONDURILOR ATRASE

1 460 370 €

Pentru trecerea la educația online

Aproape jumătate dintre respondenți (48%) consideră că un impact major îl are dezvoltarea bazei de resurse materiale și a resurselor umane (atât cadre didactice, cât și lucrători sau voluntari ONG).

Ce ar face diferit în situații similare în viitor

40% dintre respondenți au declarat că ar crește capacitatea organizației de derulare a activității în mediul online precum și capacitatea de a se adapta la situații de criză, pentru a putea identifica mult mai rapid soluții de acțiune și finanțare.

”

Credem în ceea ce facem și continuăm să investim în acei copii și tineri care au nevoie de sprijinul nostru. Vom căuta resurse pentru facilitarea accesului acestora la educație de calitate.

”

*Analiză exploratorie efectuată în perioada 18 mai – 15 iunie, pe 64 de respondenți - ONG-uri active în domeniul educației și realizată de Irina Simziana Opincaru - CONCORDIA www.coalitiaedu.ro

A. Impactul pandemiei asupra organizațiilor. Provocări și soluții.

În timpul pandemiei COVID-19, ONG-urile din domeniul educației s-au confruntat cu dificultăți majore. Trei sferturi dintre respondenți consideră că cel mai puternic impact s-a manifestat asupra beneficiarilor, pentru că a fost nevoie ca experții din teren să se retragă. Peste două treimi dintre respondenți s-au confruntat cu dificultăți financiare și de implementare a proiectelor curente pe teren, ca urmare a restricțiilor apărute pe perioada limitării deplasărilor.

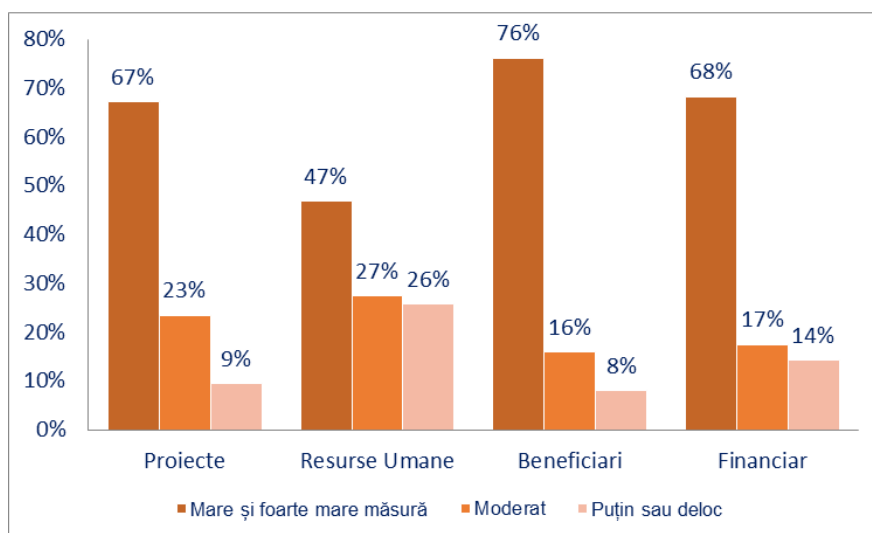

Figura 1. Cât de mult a afectat această perioadă organizația la următoarele niveluri?

76% dintre respondenți au raportat faptul că beneficiarii lor au fost afectați în mare și foarte mare măsură de pandemie și doar 8% au declarat un impact minor sau inexistent la acest nivel. 68%, respectiv 67% dintre organizații au declarat că situația lor financiară și proiectele derulate au fost afectate în mare și foarte mare măsură. Doar 47% dintre organizații au raportat dificultăți semnificative sau foarte mari în ceea ce privește resursele umane implicate.

Cele mai des menționate provocări ale organizațiilor în această perioadă au fost:

- 1) **Adaptarea activității la mediul online (61%), lipsa infrastructurii**, de la lipsa infrastructurii, lipsa accesului la Internet, a curentului electric sau tehnologiei la capacitatea limitată atât a organizației, cât și a beneficiarilor de a utiliza instrumente online;
- 2) **Asigurarea finanțării și creșterea costurilor (53%)**, în condițiile pierderii anumitor finanțări, în special din mediul privat și creșterea cheltuielilor administrative generate de criză, precum achiziționarea de materiale, reamenajarea spațiilor etc.;
- 3) **Continuarea activităților din proiecte (33%)**, în noile condiții marcate de dificultatea de planificare pe termen mediu și lung, schimbarea uneori radicală a tipologiei de activități și a abordărilor activităților directe cu beneficiarii, dată fiind imposibilitatea interacțiunii față-în-față.

În proporții mai mici respondenții au menționat (Fig. 2) și dificultăți în continuarea activităților cu beneficiarii (legate în principal de dificultățile de comunicare), probleme de personal privind motivarea angajaților sau suprasolicitarea acestora (volumul de muncă ridicat, starea psihică a angajaților, etc.), relația cu voluntarii și asigurarea materialelor și măsurilor de protecție (disponibilitatea redusă a acestor materiale și costul foarte ridicat al acestora la începutul pandemiei).

Adaptarea activității la mediul online, capacitatea pentru educația online și lipsa infrastructurii	61%
Asigurarea finanțării și creșterea costurilor	53%
Continuarea activităților din proiecte (care presupun contact direct)	33%
Continuarea activităților cu beneficiarii și susținerea acestora	31%
Probleme de personal - motivație, șomaj tehnic, suprasolicitare	30%
Relația cu voluntarii	17%
Asigurarea materialelor și măsurilor de protecție	13%

Tabel 1. Principalele provocări ale organizațiilor în această perioadă

Perioada de criză a adus și o serie de soluții la noile provocări, dintre care se remarcă în special **regândirea întregii activități și mutarea acesteia în mediul online (52%** dintre respondenți). Provocările financiare au fost mediate de o **regândire a structurii bugetelor și reducerea costurilor (25%)**, și într-o măsură mai mică de **accesarea finanțărilor dedicate** perioadei de criză (**11%**).

Alte soluții, reflectate în Fig. 3 includ planificarea în funcție de scenarii posibile, intensificarea eforturilor de advocacy, intensificarea legăturilor cu beneficiarii sau concentrarea pe nevoile imediate, de bază ale acestora (hrană, medicamente, locuire etc.). Din păcate, 14% dintre respondenți se află într-o situație deosebit de dificilă pentru care nu au reușit deocamdată să identifice nicio soluție.

Regândirea activității și mutarea în online	52%
Regândirea structurii bugetului și reducerea costurilor	25%
Intensificarea comunicării cu beneficiarii	16%
Intensificarea demersurilor de advocacy și colaborare cu alte ONG-uri / alți parteneri	16%
Planificare în funcție de scenarii posibile	13%
Accesarea finanțărilor dedicate	11%
Focus pe soluții la nevoile imediate (hrană, medicamente)	9%
Implicarea voluntarilor	5%
Fără soluții	14%

Tabel 2. Soluții identificate de ONGuri la provocările cu care se confruntă

Pentru a avea o reprezentare concretă a tipurilor de reacție imediată redăm mai jos câteva citate relevante privind soluțiile identificate de organizațiile respondente la provocările cu care se confruntă:

Mai mult advocacy pentru recunoașterea calculatoarelor recondiționate drept parte din soluție la lipsa infrastructurii IT din școala românească.

Am distribuit un chestionar către beneficiari prin care ei ne-au spus nevoile lor în această perioadă. Acum dezvoltăm webinare bazate pe cerințele lor.

Ca soluție ne gândim să creem o structură de economie socială.

Realizarea de demersuri prin grupuri locale de suport de la nivelul comunităților în care lucrăm pentru a conștientiza APL de necesitatea introducerii internetului în comunitățile / școlile în care acesta nu există.

Lucram destul de mult în online înainte de criză și ne-a fost ușor să trecem toate procesele în online. Prima măsură a fost să dezvoltăm webinarii pentru parteneri, să îi ajutăm să se adapteze și ei lucrului la distanță.

B. Proiecte derulate și categorii de beneficiari

Trecerea la sistemul de educație online a intensificat eforturile ONG-urilor în această direcție și astfel **principalele proiecte și inițiative educaționale derulate de ONG-urile respondente au vizat oferirea de asistență și suport educațional pentru beneficiari (69%) și dezvoltarea și oferirea spre utilizare de resurse pentru învățarea la distanță** precum tutoriale, ghiduri, resurse educaționale deschise etc. (63%).

Pandemia nu a avut însă efect doar asupra organizării sistemului de învățământ, ci a avut efecte negative inclusiv asupra mijloacelor de trai ale beneficiarilor vulnerabili și familiilor acestora. ONG-urile din domeniul educației s-au văzut astfel în situația de a asigura **accesul beneficiarilor lor la nevoi de bază, esențiale traiului – 44% au oferit pachete de alimente și 38% au oferit materiale de igienizare și protecție. Aproape 21.000 de familii au beneficiat de diverse tipuri de ajutor.**

Activitățile ONGurilor respondente se adresează în general copiilor și tinerilor (57%) și în special elevilor în dificultate, inclusiv copiilor instituționalizați (46%) și familiilor vulnerabile (43%). **În total, în perioada pandemiei COVID19, au beneficiat de serviciile ONG-urilor din educație aproape 72.000 de beneficiari în situații de vulnerabilitate.**

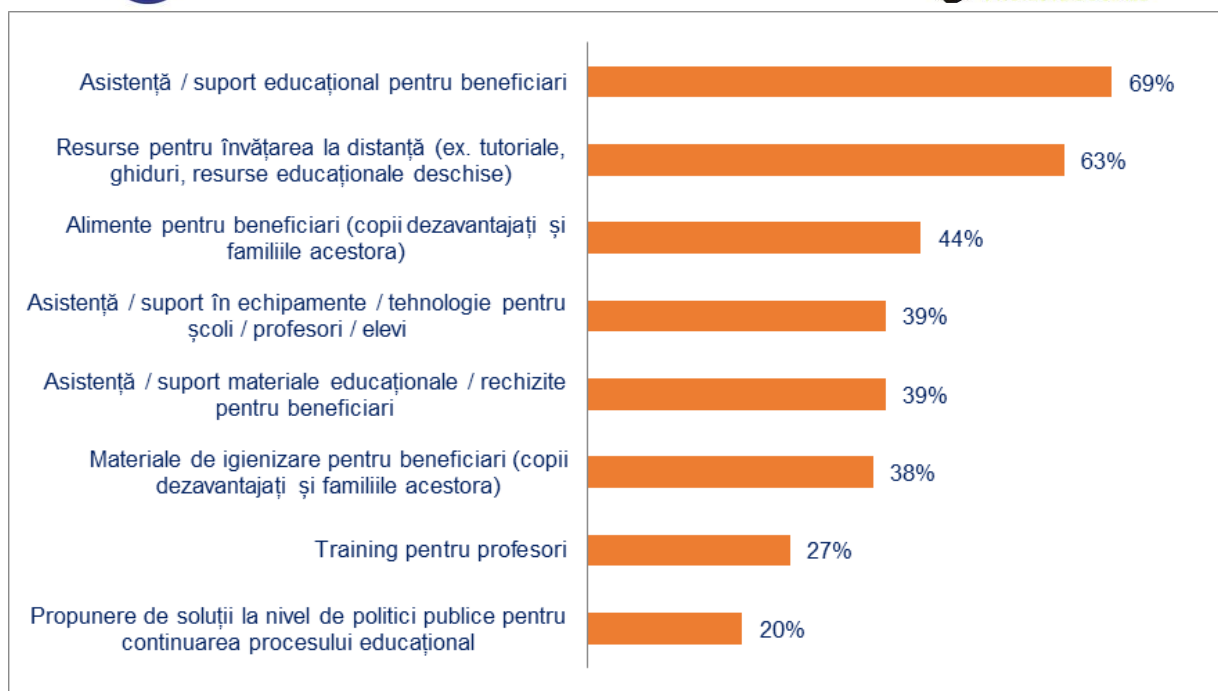

Figura 2. Tipuri de proiecte sau inițiative derulate în această perioadă, cu relevanță pentru continuarea procesului educațional

Organizațiile participante la sondaj au oferit **peste 35.000 de ore de asistență și suport educațional** și au dezvoltat **460 de resurse educaționale** pentru învățarea la distanță pentru **peste 117.000 elevi**. **Peste 15.000 de profesori**, beneficiari ai activităților ONG-urilor din educație, au luat parte la **peste 1700 de ore de formare**. La nivelul unităților de învățământ, aproape **4000 dintre acestea au beneficiat de sprijin din partea ONG-urilor respondente**.

Tipuri de activități și inițiative implementate	Număr de beneficiari
→ 1.721 ore de training pentru profesori	→ 117.489 de elevi
→ 35.592 ore de asistență / suport educațional	→ 15.541 de profesori
→ 460 de resurse pentru învățarea la distanță	→ 3.945 unități de învățământ
→ 20 de propuneri de politici publice	→ 20.816 familii
	→ 71.894 beneficiari vulnerabili

Tabel 3. Inițiativele educaționale și beneficiarii activităților ONG-urilor din educație în cifre

Intensitatea efortului ONG-urilor respondente se reflectă și în numărul de pachete sau echipamente oferite beneficiarilor lor, precum și în valoarea totală a acestora. Astfel, ținând cont de nevoile esențiale ale beneficiarilor vulnerabili, **organizațiile participante la sondaj au oferit peste 28.000 de pachete de alimente și peste 17.000 de pachete de igienă - o valoare totală de aproape 700.000 EUR**.

De asemenea, au fost oferite în perioada pandemiei **peste 1300 de echipamente** (laptopuri, PCuri, tablete sau telefoane mobile) **în valoare de peste 74.000 Euro**.

Tabelul de mai jos evidențiază principalele categorii de produse oferite și valoarea acestora în Euro.

	Nr. total	Valoare (Euro)
Pachete de alimente	28.124	469.375
Pachete de igienă	17.222	230.010
Pachete de rechizite	2.946	41.460
Laptopuri și PC	746	10.000
Tablete	490	59.650
Telefoane mobile	83	4.450
Total valoare produse		814.945

Tabel 4. Suportul oferit beneficiarilor organizațiilor respondente, în perioada pandemiei de COVID19

C. Finanțări și donații pentru susținerea activităților

Finanțarea activităților rămâne una dintre cele mai mari provocări ale sectorului ONG. Organizațiile din sectorul educației nu fac excepție, așa cum arată și rezultatele sondajului nostru, detaliate mai sus (Secțiunea A). În perioada pandemiei de COVID-19 nevoile financiare și materiale ale organizațiilor respondente au fost acoperite din surse diverse, atât private, cât și publice, la nivel național și local.

Tabelul 5 detaliază principalele surse de finanțare ale ONG-urilor în această perioadă. **Sectorul privat, deși afectat de începutul crizei economice, se evidențiază în acest caz, prin oferirea de finanțări ce depășesc valoarea totală de 750.000 Euro.** La polul opus privind intensitatea finanțării se află **fondurile guvernamentale și fondurile publice alocate de autoritățile locale**, cu valori ce ajung la cel mult 5% din sumele oferite de sectorul privat - **peste 35.000 Euro, respectiv 18.500 Euro.**

Tipul finanțării	Valoare totală (EURO)
Fonduri private - sponsorizări, granturi etc	757.500
Fonduri de la alte organizații neguvernamentale - granturi	210.700
Fonduri europene	194.800
Fonduri de la persoane fizice	146.510
Fonduri norvegiene	97.000
Fonduri publice alocate de autorități locale	35.191
Fonduri guvernamentale	18.660
Total	1.460.370

Tabel 5. Finanțări primite de ONG-urile din educație în perioada pandemiei COVID-19

Donațiile în bunuri (echipamente, alimente, materiale sanitare și de igienă, medicamente, rechizite etc.) primite de ONG-urile respondente sunt prezentate în Tabelul 6. **Donațiile cu valoarea cea mai mare (aproape 76.000 Euro) sunt cele primite de la alte ONG-uri, o măsură a nivelului ridicat de colaborare din sector.** Și în acest caz, companiile private au oferit donații consistente (de peste 60.000 Euro), urmate de persoanele fizice care au donat produse și materiale în valoare de peste 20.000 de Euro.

Tipul donației	Valoare totală (EURO)
Donații de la alte ORGANIZAȚII NEGUVERNAMENTALE	75800
Donații de la COMPANII PRIVATE	60450
Donații de la PERSOANE FIZICE	20550

Tabel 6. Donații în bunuri primite de ONGurile din educație în perioada pandemiei de COVID19

D. Implicarea voluntarilor

Trei sferturi dintre ONG-urile respondente au apelat la ajutorul voluntarilor în această perioadă, pentru diferite tipuri de activități. **În perioada pandemiei COVID-19, ONG-urile din educație au lucrat cu peste 4000 de voluntari în total, care au dedicat peste 67.000 de ore de muncă.**

Aproape jumătate dintre organizații (49%) au primit ajutor din partea voluntarilor pentru activități administrative sau de logistică, precum: pregătire și distribuire pachete, pregătire masă, achiziție și transport materiale, pregătire și igienizare spații etc. **Într-un procent asemănător (47%), voluntarii au fost implicați activ în diferite activități educative online** – concepere materiale educative online, ajutor pentru teme, ajutor tehnologic pentru părinți, profesori și elevi, configurare echipamente.

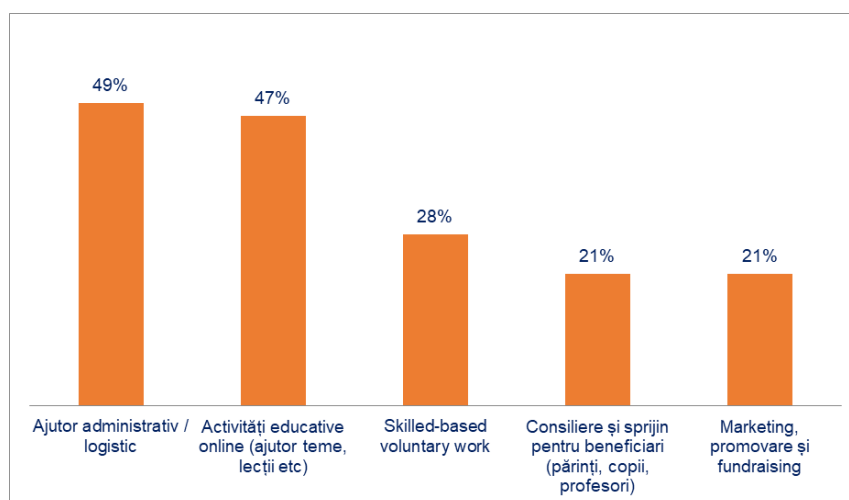

Figura 3. Tipuri de activități desfășurate de voluntari în această perioadă

Dintre activitățile derulate de voluntari se reflectă un **procent destul de ridicat de implicare a profesioniștilor din diferite domenii (skilled-based voluntary work)**. Astfel, ONG-urile respondente au primit ajutor voluntar de la specialiști pentru activități precum realizarea de anchete sociale, realizarea de materiale educative, dezvoltare de competențe, asistență medicală, asistență IT, realizare de materiale de comunicare etc.

În plus, voluntarii au fost implicați și în oferirea de consiliere și sprijin pentru beneficiari, fie ei părinți, copii sau profesori și în activitățile de strângere de fonduri, marketing și promovare.

E. Lecții învățate și planuri de viitor

Provocările și soluțiile găsite de organizațiile participante la sondaj în noua situație generată de pandemia COVID-19 au ajutat organizațiile din sector să formuleze o serie de lecții învățate și perspective de viitor, mai ales în contextul unor situații similare.

Acțiunile pe care ONG-urile respondente le consideră cele mai eficiente sau cu cel mai mare impact decurg din soluțiile identificate de acestea în perioada pandemiei. Astfel, **aproape jumătate dintre respondenți (48%) consideră că un impact major îl are dezvoltarea bazei de resurse materiale și a resurselor umane (atât cadre didactice, cât și lucrători sau voluntari ONG) pentru trecerea la sistemul de educație online**. În directă legătură cu dezvoltarea resurselor se află și **creșterea accesului la educația online în mediul rural și alte medii vulnerabile – prin asigurarea accesului la tehnologie, echipamente sau conexiune la internet și curent electric, ca acțiune eficientă în combaterea efectelor pandemiei**.

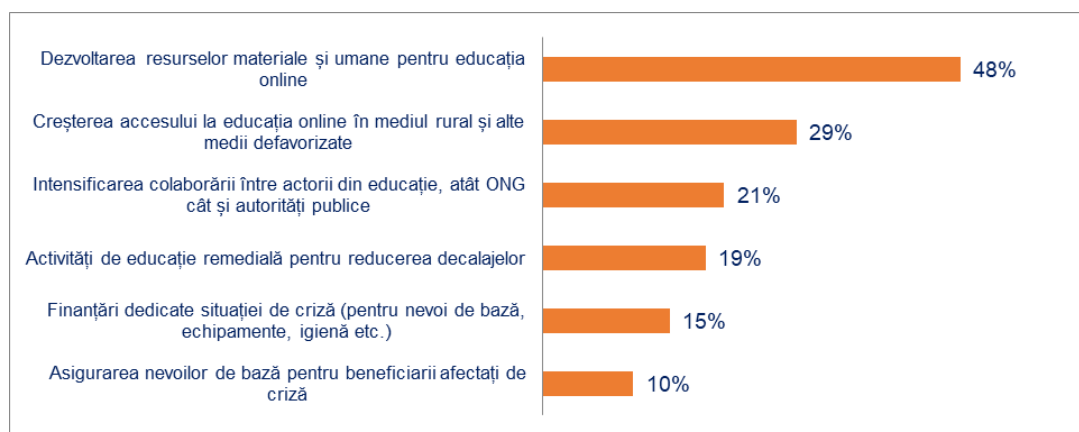

Figura 4. Acțiunile cele mai la îndemână la nivelul ONG-urilor, cu cea mai mare eficiență sau cel mai mare impact

În procente relativ mari, respondenții au mai menționat și intensificarea parteneriatelor între diferiți actori din educație (21%), organizarea de activități de educație remedială (19%), lansarea unor linii de finanțare dedicate perioadelor de criză (la nivel guvernamental sau al autorităților publice locale) și asigurarea nevoilor de bază ale beneficiarilor afectați.

Redăm mai jos câteva răspunsuri relevante privind acțiunile cele mai la îndemână la nivelul ONG-urilor, cu cea mai mare eficiență sau cel mai mare impact:

Transfer de bune practici / rezultate de succes în furnizarea serviciilor la distanță pentru copiii din mediul rural. În satele izolate de munte numărul proiectelor este redus, la fel și al actorilor sociali implicați.

Cele mai vulnerabile persoane din comunități au fost lăsate în grija celor din sectorul neguvernamental, autoritățile locale implicându-se foarte puțin sau deloc.

Cel mai important este să continuăm să fim alături de copiii aflați în dificultate. Fiecare copil este important, fiecare familie sprijinită poate să ofere un cămin mai bun pentru copii. Dacă se repetă situația și pe viitor, vom continua să îi sprijinim de la distanță pe beneficiari. Procesul educațional trebuie să continue, atât online, cât și offline. Pentru asta, este nevoie ca fiecare familie să aibă instrumentele necesare (atât tehnologice, cât și cele clasice).

În școlile în care au existat directori care au trecut prin programe de leadership development sau au avut un mentor sau coach profesionist și au avut acces la o comunitate și soluții de suport, rata de participare la școală a elevilor a fost de 92% față de 64% în restul țării.

Acțiunile care s-au dovedit cele mai eficiente reflectă în același timp și o nevoie de schimbare a modalităților uzuale de lucru. **Întrebate ce ar face diferit în situații similare în viitor, 40% dintre organizațiile respondente au declarat că ar crește capacitatea organizației de derulare a activității în mediul online (atât pe partea administrativă și de management, cât și în activitățile cu grupurile țintă) și că ar lucra la creșterea capacității organizației de a se adapta la situații de criză, pentru a putea identifica mult mai rapid soluții de acțiune și finanțare.**

Figura 5. Ce ar face diferit ONG-urile în situații similare în viitor

ONG-urile respondente au mai identificat nevoia de diversificare a surselor de venit ale organizației și creșterea capacității financiare a acesteia (19%), beneficiile intensificării parteneriatelor cu alte ONG-uri sau autorități (17%), avantajele capacității crescute de planificare a acțiunilor relevante și optimizării resurselor (12%), precum și implicarea voluntarilor în activități (4%).

Regăsiți mai jos câteva dintre declarațiile cele mai relevante pe acest subiect:

Aș intensifica colaborarea cu cât mai multe ONG-uri din domenii diferite, dar care pot aduce plus valoare grupului țintă, elevii.

Pe plan local [am înființat] o coaliție / grup de lucru între instituții de învățământ și ONG-uri din zonă.

Am avea puse la punct mecanisme mai clare și mai ușoare pentru trecerea în online.

Am schimba macazul mult mai rapid. Cu programul de educație online am început încă din primele zile, dar intervenția directă în comunitate a fost după o pauză de regândire a activităților noastre.

Probabil ca vom încerca să facem mai multe economii. În plus, vom folosi spațiul online pentru stocarea mai multor documente importante și la care să poți avea acces mai ușor în eventualitatea limitării deplasărilor.

Am diversifica sursele de finanțare ale organizației din timp ca să nu fie dependente exclusiv de bunăstarea mediului privat.

În ciuda dificultăților acestei perioade, **majoritatea ONG-urilor respondente rămân optimiste în ceea ce privește viitorul proiectelor derulate, chiar dacă noile condiții vor duce la o creștere a dificultății de implementare a activităților**, din punct de vedere financiar, administrativ sau de respectarea cerințelor privind protecția împotriva virusului. 15% dintre respondenți prevăd o scădere a numărului de proiecte și finanțări, pe când numai 5% estimează o creștere a acestora.

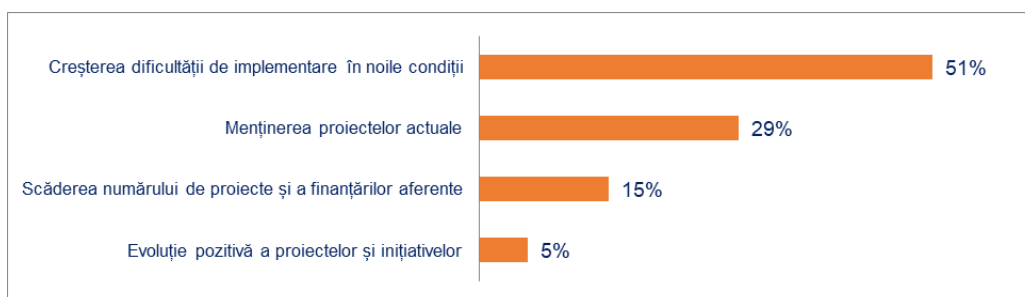

Figura 6. Evoluția proiectelor organizațiilor în perioada următoare, în general

Inițiativele din sfera educațională vor continua și ele, fie prin menținerea activităților și suportului pentru mediul online (46%), prin continuarea activităților curente (33%) sau prin menținerea suportului susținut pentru copiii din medii defavorizate și în situații de viață dificile (23%).

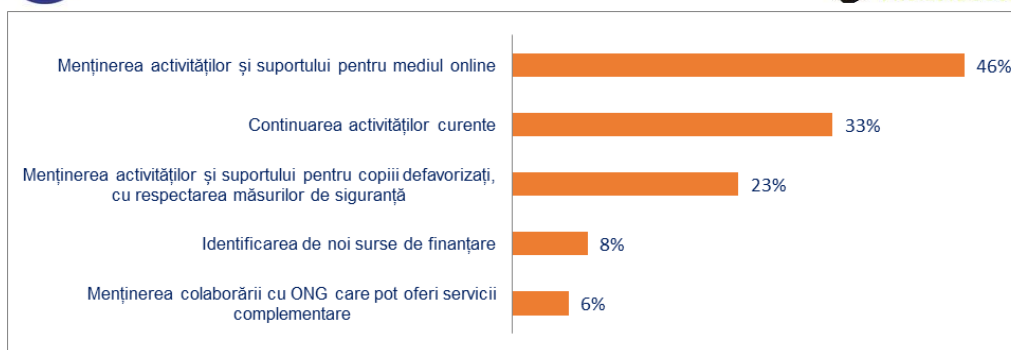

Figura 7. Continuarea inițiativelor pentru continuarea procesului educațional în perioada în care mai suntem încă afectați de pandemia COVID-19

F. Ce urmează?

Din păcate, perioada de criză s-a prelungit. Începutul anului școlar 2020 -2021 stă sub semnul multor variabile și, mai ales, nu există semnale clare că inechitățile deja existente în sistem vor fi adresate cu măsuri dedicate.

Angajamentul organizațiilor neguvernamentale rămâne ferm: ***“Credem în ceea ce facem și continuăm să investim în acei copii și tineri care au nevoie de sprijinul nostru. Vom căuta resurse pentru facilitarea accesului acestora la educație de calitate”*** (participant la cercetare).

Continuitatea acestui sprijin va depinde însă de durata și de impactul crizei asupra economiei și societății, mai ales că în momente de criză cei săraci sunt și cei mai afectați. Lipsa alimentelor de bază, a produselor de igienă, nesiguranța locuirii se adaugă la lipsa accesului la educație echitabilă, de calitate. Oficial, 58.000 de gospodării nu sunt racordate la curent electric (cifre care nu includ așezările informale). Este dificil să vorbim despre educație online în medii fără curent electric sau infrastructură de internet. În plus, pentru multe familii, costurile acestor servicii pot fi extrem de dificil de acoperit.

În condițiile unui deficit de resurse umane în sectorul social, organizații mature, transparente, cu experiență, pot fi implicate pentru creșterea capacității instituțiilor publice acolo unde este nevoie. De aceea, considerăm că sectorul neguvernamental poate fi contractat ca partener pentru intervenții integrate, imediate, încă de la finalul verii, astfel încât să poată fi pe teren, în condiții de siguranță, de la mijlocul lunii septembrie.